

SETMANARI IL·LUSTRAT, DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

Dedicat ab preferència al desenvolupament de la vida teatral de Catalunya

PREU: 15 CENTIMS — SURT LOS DISSAPTES

<p>PREUS DE SUSCRIPCIÓ En Barcelona . . . . . Ptas. 2 trimestre Fora ciutat . . . . . » 2 » Los subscriptors del interior reben las obras del : : : : : folletí encuadernadas : : : : :</p>	<p>DIRECTOR D. Joan Brú Sanclement</p> <p>REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ Carrer de las Cabras, 19, 2^{on} (Bussó á la escala)</p>	<p>PREUS DE CADA NÚMERO Número corrent . . . . . 15 cénts. Los números atressats son al mateix : : : : : preu y sense folletí : : : : :</p>
--	---	---

† LLEÓ FONTOVA

Teatro Catalá

UNA EMBOSCADA AL RIFF

Ensaig cómich, en un acte, original de don Joseph M. Argemí. Estrenat la nit del 20 del passat en lo teatro Clacé, de Sant Cugat del Vallés.

L'assumpto d'aquesta obreta, com ja indica son títol, está basat en un episodi militar. L'autor ha de-

mostrat tenir facilitat en combinarlo en escenas de molta realitat.

Lo desempenyo, qu'estigué á cárrech de l'agrupació d'aficionats «Joaquím G. Parreño» fou acertat, distingintshi especialment los senyors Serra y Gispert. L'autor sigué demanat ab molta insistencia. — R.

XELÍN

Comedia en un acte, en prosa, inspirada en una de francesa per don A. Pi de Rius. Estrenada la nit del 24 del passat, en lo teatro Novetats.

Basat tot l'argument en un incident ben ideat, se va desenvolupant en escenas naturals unas y grotescas las més, en las que s'hi escolta algun xiste ben trovat. Lo públich va celebrar-la demanant al autor al final de la representació. La execució esmerada. — X.

EL TÚNEL

Drama en tres actes y en vers, original de don Francisco X. Godo, estrenat la nit del 25 del passat, en lo teatro Romea.

La premsa local ha estat justa al considerar aquest drama com á inferior á altres del mateix autor. Alguns s'han abtingut de ocuparsen, ab tot y haber enviat sos representants al estreno, y fentho los més, sens dedicarli detingut estudi, puig que efectivament, *El Túnel*, sols te obció á ser tractat en lleugera gacetilla.

Aixís ho han fet tots los diaris que han parlat del estreno, y encara refugint de analizar ni superficialment, com qui vol escapar de compromís, ó be 's dol de emplear temps y espay que pot dedicarse á cosa de més válua. De aquesta manera s'han conduhit ab lo drama del senyor Godo, *El Noticiero*, *La Renaixensa*, *La Protecció Nacional* y el *Diario del Comercio*.

En quant als periódichs que van voler donar algo de opinió analítica, nos trobém que *La Vanguardia*, després de explicar en trenta dos raíllas l'estreno d'una

sencilla pessa en *Eldorado*, dona compte en set ratlles justas del estreno de *El Túnel*, drama en tres actes, de las que no més una d'ellas es de crítica, en la que diu ab rahó, que troba rebuscadas algunas de las escenas.

La Publicidad, s'esplica ja més que *La Vanguardia*, y troba que un anàlisis detingut de la obra, posaria de relleu defectes de monta, no siguent lo més petit, lo convencionalisme del argument, abundant en la mateixa opinió *La Dinastia*, que li troba defectes de factura, de no escassa monta.

També *El Correo Catalán* analisa algo, dihent que la marxa del argument se endevina desde lo comensament, que la pintura de tipos y caràcters es fluixa, y donan poca consistència al drama; y per final veyém que *El Diario de Barcelona*, després de manifestar que ha observat en la obra reminiscencias de melodrama y que aquest no te cap propòsit final, essent buit y deslligat l'acte tercer. Troba ademés *El Diario*, dolenta la composició, sobreras varias escenas, falsos los sentiments y convencionalisme escampat á doll en tota la acció.

Los defectes que hem transcrit com á trasllat del concepte que *El Túnel* ha merescut á alguns colegas, defectes ab los quals estém d'acort per haberlos notat igualment nosaltres, nos estalvian de explayarnos respecte al drama del qual tractém, afegint no més de opinió propia, que fins dintre del terme inverossimil en que l'autor planteja l'acció, los personatjes son desdibuxats, que lo protagonista es inconseqüent ab sí mateix y que un home del caràcter de Mario, no cau may víctima del sentimentalisme.

També es fora de lloch, dintre del mateix ambient creat per l'autor, lo que María sia present á la escena en que lo seu promés espós la repudia.

La mort de Mario, es falsa, y ho es, perquè las circumstancias que la rodejan la fan impossible de dur á terme.

Lo cas de no ser possible lo casament del protagonista ab Emilia per resultar germans los dos enamorats, es tant vell, tant poch original en lo teatro, que ja está fora d'us, essent signe d'escassetat de recursos de un autor lo valerse de arguments gastats.

La situació del pare dels dos germans, may está apropiada y per acabar ab aquest sencill anàlisis, cal dir que lo títol de l'obra no es justificat per més que l'autor acudí fins á la metàfora pera ferlo comprendre.

La obra pot donarse per acabada al cóurer lo teló del acte segon, y las úniques escenas que interessan per la situació del moment y per lo bé que las interpreta lo senyor Borrás, son las primeras del acte tercer.

La versificació en alguns punts es armoniosa, pero vulgar, observantse diferents castellanismes, y figuras retóricas mal aplicadas, lo qual perjudica la bondat del llenguatge.

La representació surtí ben ajustada per part dels actors. Va aixecarse lo teló al primer acte qu'eran ja més de las nou, los entreactes foren d'escassa durada, y á tres quarts de onse ja estava acabada la representació.

La concurrència fou bastant numerosa, y l'èxit de la primera representació va resultar fet. Hi va haber aplausos y l'autor va ser cridat á las taulas.

GELÓS

J. BRÚ.

Comedia en un acte, en prosa, original de don I. Torruella y Tomás. Estrenada lo día 24 del passat en la Cerveceria Catalana, Manresa.

Per las noticias que tením rebudas donántnos compte

d'aquest estreno, pot estar satisfet son jove autor dels resultats de son primer treball escénich.

Sigué escoltada ab gust, celebrats sos acudits y demanat ab insistència dit senyor al final de la representació.

Lo desempenyo sigué molt bó, distingintshi la senyora Perejamo y 'ls senyors Claramunt y Tello.

LO TOCH D'ÁNIMAS

Drama en tres actes, original de don Miquel Pi. Estrenat la nit del 27 del passat, en lo teatro de l'Academia Católica de Sabadell.

També 's tracta de la primera obra d'un jove aficionat, y se 'ns assegura, que 'l drama enclou bonichs pensaments, situacions ben sentidas y acertadament desarrolladas, per quin motiu lo senyor Pi sigué objecte d'afectuosas ovacions.—X.

La corona de clavells

Era 'l día dels morts.

Per la tarde aní al Cementiri.

Ja de retorn, la llum del sol agonitsaba. Morria per renáixer allá 'n llunyana terra. Sos últims raigs més lluminosos que may, donaban son adeu de despedida, com la postrer mirada que envers sa familia dona 'l moribunt.

'L brunsit de las campanas que tota la tarde ompliren l'espai ab son tétrich accent, encar las sentian mos oidos; mil recorts tristos propis del dia y l'aproximitat de la nit, feyan allargar mon pas més de lo acostumat.

Lo camí del Cementiri avans tan concorregut, anava quedant dessert.

En direcció oposada á la meva, veigí que venia un jove que, al tenirlo aprop, vaig reconeixer en un company d'estudi á qui feya anys no havia vist.

Nos saludarem y ell desseguida me preguntá si encare estaban obertas las portas del Cementiri.

Responguí afirmativament, no sens deixarli demostrar la estranyesa que 'm causaba la pregunta á tal hora.

—Vaig á portarhi una corona— respongué 'l company—corona de semprevivas y guarnida de clavells; d'uns marsits clavells que son l'únic recort que guardo del sér que més he estimat en aquesta vida, d'aquella qu'encara ploro y á la qu' en proba d'etern recort, vaig á depositarhi en sa tomba eixa ofrena; ofrena pobre pe 'ls que ignorin l'història d'aquests marsits clavells que son la imatge fidel de ma existencia.

Creyentho un deber y atret alhora per la curiositat, vaig oferirme á acompanyarlo, lo que m'acceptá gustosament.

Al cap de poch rato entravam ja en aquell sagrat lloch, ahont també la vanitat mundana aixeca sos monuments.

Distret en estranyas reflexions, seguia al meu company y guiat per ell varem arribar á lo més retirat del Cementiri.

Allí entre altres hi havia una sencilla creu de fusta, senyal d' ahont descansaban los restos de l' aymada del meu company.

Ab fonda tristesa contemplaba ell, estátich, la sencilla creu, y al penjarhi la corona que portaba, son rostre 's torná cadavérich, y de sos ulls rodaren avall avall abundants llágrimas, mentres de son pit escapaban sanglots de sentit dolor.

Després, imitant á mon company, vaig descobrirme y resar ab ell fervorosas pregarias, quals paraulas repetia l' eco, formant trist coro ab la remor produhida pe 'ls xipresos al ser moguts pe 'l fresquivol vent de la nit.

Assentats sobre una freda llosa, accedint mon company als meus desitjos de saber l' historia d' aquells clavells, me l' explicá comensant de la següent manera:

«Quan la Natura, ab sas galas primerencas, adorna 'l mes d' Abril, coneguí á Lluïseta; la vegí tan hermosa, tan sencilla y recatada, que al moment sentí naixer en mon cor la flama del amor.

Moreneta, esgrogueida, d' uns ulls negres y penetrants, fidel mirall de la seva ánima serena.

L' estimaba y era correspost ab ardent amor, y aixó sols me transformaba, sentia nova vida.

¡Qu' hermosa estaba als dematins, quan surtint al balcó de sa casa regaba ab carinyós afany las plantas de las torretas!

En una d' ellas, cuidats per ma tan carinyosa, creixian ab ufanó uns clavells, que al ser rui-xats per l' aygua que 'ls repartia ab amor la Lluïseta, recobraban més vivesa sos colors y 'l vert fullatje eixia ab més orgull.

Y jo, al sentir sas amorosas paraulas, al igual que 'ls clavells, recobraba més vida y felicitat.

Un dia, (per mí d' etern memoria) al regar com de costum aquells clavells m' aymada, així li vaig parlar:

—Ab proba de ton amor, vull un pom d' eixos hermosos clavells, per tú cuidats.

Ella 'm respongué, encar sembla que ho sento:

—Aquests clavells — digué — Enrich, n' es-tich molt envejosa, son ma vida...

A lo que afegí jo:

—Donchs per aixó mateix...

Prometé ella guardarmels fins que arribessin á plé d' ufanó.

Passaban per mí felissos dias y 'ls clavells aumentant en sa natural hermosura.

Un jorn acabaren per sempre mas alegrías. Deixá d' obrirse aquell balcó ahont guardaba dins á m' aymada, restantme sols lo consol de las flors que al balcó hi havia com á mostra de la boniquesa de m' estimada que 's marsia á la cruel enfermetat que d' ella havia fet presa.

Lo que jo sufrí en aquell temps, no pot con-tarse. Ab desespero y com atret per forsa misteriosa, anava tots los dias á contemplá las marsidas plantas del balcó de Lluïseta, que com baró-metro que senyala 'l temps senyalaban aquellas la meva vida.

Quinze dias ja feya que 'l balcó de Lluïseta no s' obria, quinze dias que sas plantas collortas presentian igual que jo 'l trist fi que 'ns espe-raba.

Un jorn, á mitja tarde, tarde de tristor, las campanas ab sos laments ploraban la pérdua d' una nina. Ploraban á un temps la pérdua de la meytat de ma existencia.

Al sabé tan trista nova, l' ardenta febra que no 'm deixaba, pujá de graus, y perdi 'l coneixement; caiguí malalt.

En la convalecencia ja semblava un somni tot quan havia succehit, y al repassarlo duptava algunas vegadas de sa certesa, fins que á la fi 'm convencí de sa trista realitat.

Lo que 'm contristaba més era 'l no tindrer ni un recort d' aquella que tan aymaba, quan una idea 'm consolá.

Aquells clavells que per dret me pertanyian podria obtenirlos.

Decidit per ells, al sortir de casa 'm dirigí á aquella que guardaba mon tresor, y al veurer son balcó quedí esglayat.

Los clavells no eran allí.

Al ficsar los ulls en terra, trobaren eixos mon consol. Aquells clavells que ab anhel buscava havian sigut llensats, morts, sechs, com lo meu cor.

Los recullí un per un y com reliquia los he guardat, y avuy que 's celebra la conmemoració dels morts, avuy qu' es lo dia de son recort, sentint que ma vida s' acaba, y tement per la fi d' eixos clavells, imatje fidel de ma trista vida, n' hi teixit eixa corona.»

Eixa es la historia que 'm contá. Y al sortir los dos del Cementiri mon company confessá que 's trobaba tan abatut, que presentia lo próxim desentllás de la seva existencia.

Pochs dias després, quan l' hivern ab sos frets y vents despulla 'ls arbres de sas vestiduras, s' endugué també de vida de l' Enrich.

LLUIS BENAIGES VILA.

RECORT ETERN ALS QUE 'NS DEIXAREN!

L' auba ha tornat; sa llum de gloria,
foll de plaher, lo mon salutada.
—No tornarás, diu ma memoria,
Ditxa perduda!

SOLER

À tu

SONET

Al breç del aura voleyant lleugera
ta espessa troca de cabells ondosos
dos rulls deixava reposar sedosos
damunt ta front d' alabastrina cera.
No enlluerna mes si de sa ardenta esfera
n' arrenca Phæbus brillants raigs preciosos
ni 'ls pot dur Venus com los teus graciosos
ni humana clenxa en la finó 'ls supera.
Mágica Circe que á qui 't veu subjugas,
d' ells, en mal' hora, 'l bell encis mostrantme
forces me dares que al amor m' enpenyen.
Puig tu de cada brí 'n fas com qui jugas
escorredissos nus que 'l cor lligantme
com mes de tu m' alluny mes ay! 'l estrenyen.

† JOAN MONTSERRAT Y ARCHS.

Una veu d' ultratomba

¡Llastimós pelegrí! Sér que la terra
Seguintme vas ab insegura planta,
Lo pes del vici de ton cos desterra
Y de jonolls vers eixa fossa santa
Cau sanglotant, puig que vil pols soterra!
Deusa ton orgull, enveja y gloria,
Que 's un somni no mes la falsa vida,
Recull tot lo passat en ta memoria
Y deix caure una llàgrima enristida
Dintre aqueix fons que tancarà á ta historia.
Lo mon es un moment, ventada fera
Que passa d' improvisat y tot ho arrenca!
Es un segon, la ditxa fal-laguera...
Es la vida no mes, prim fil que 's trenca
Al debil buf de brisa joganera!
Tot es res ¡oh mortal! ve ho deus compendra!
En mí la prova tens, del mon soch lliurer,
Soch un misteri que no pots entendre
¡Oh débil sér! sols comensém á viurer
Quan nostre cos s' ha convertit en cendra!

† VICENS BARUTA Y VALLS.

L' Amor y la Rahó

Units com germanets en sa infantesa
l' Amor y la Rahó,
diu que trespavan pe 'ls jardins de Xiprè
y pe 'ls ombrívols boschs;
y allí, en la plenitut de sa ignocencia,
tot alegría 'l cor,
gayre bé cada jorn, per deleitarse
creavan un joch nou.
Cupido, per aqueixas sutilesas,
prou n' era d' enginyós.
Ell inventá 'l *Puput*. Una vesprada,
en tant que 'l rossinyol
omplia d' armonías las arbredas
ab son reflar dols,
á sa amiga digué:—Farém paelletas:
la llarga du la sort.—
Y ¡mireu quína piffa! la més curta
li va tocá á l' Amor.
Conqueridor de cors, avestat sempre
á dominarho tot,
no s' ajupia á perdre, rondinava,
se feya 'l revoltós.
Mes al fi la Rahó pogué convencer
al tossut infantó;
y tapantli los ulls, que no rebian
ni mica de claror,
de puntetas després ab gran sigil-lo,
fugí lluny d' aquells llochs.
Lo burlat nin la cerca á las palpentas,
atent á tot remor;
corra planas y valls, vergers y solvas,
cridantli ab desconsol.
—Vina,—li diu,—arréncam eixa venú
que m' omplia de foscor;
lliura ma vista de tan negre núvol;
dolte de sa presó...—
Inútils clams. L' Amor desd' aquell día
corre ceguet pe 'l món,
y no ha pogut may més, en sa carrera,
juntarse ab la Rahó.

† FELIP JACINTO SALA.

Sonets

Pera ser un bon actor

Primè estudiarás ben be 'l paper
fins que 'l sápigas tot á clau passat:
després de sapiguerlo, pensa aviat
en veure de quin modo 'l tens de fer.
Tenir bona conducta es lo primer;
lo vici destrueix l' agilitat
y acaba essent actor amanerat
aquell que bon mainyó no vulga ser.
Vocalisa ben bé; l' apuntador
ningú no mes que tú 'l ha de sentir;
presentat ven vestit; goig ó dolor
tens d' expressá ab lo rostre y ab lo dir;
moute elegant; trevalla ab pundonor
y tens carrera, y nom, y pervenir.

Pera fer un bon drama

Tria un assumpto singular; lo nini
y lo vulgar, bè massa qu' un ho mira;
quan lo tingas triat, vés si 'l inspira
de passions un contrast que 'l quadro animi.
Los tipos fés variats. Aquell qu' estimi
que estimi ab foch: l' espectador delira
en pro del ferm amor y contra 's gira
de tot lo que á ser flonjo s' aproximi.
Copia de lo real, mes no letjesas.
La cultura en lo dir com en la trama
lleys han de ser en lo teu seny impresas.
Lo fum y 'l llum que 'l geni du en sa flama
tapa lo lleig y aclara las bellasas;
segueix lo dit y podras fè un bon drama.

Pera ser un bon crítich

Primer sabrás perfectament l' idioma
en que vulgas escriure; després mira
d' olvidar l' amiatat, ó l' odi, ó l' ira,
pèr veure sempre l' Art, y may al home.
Instrueixte ben be; ten per axioma
que, qui vol críticar, cego delira
sino veu que 'l respecte sols s' inspira
probat que son saber no es una broma.
Ni realista, ni clàssich, ni romántich
tens de ser; la Bellesa té de guiar-te;
y en prosa lliusa, ó en poètic càntich,
igual lo qu' es sublim té d' exaltarte.
¡Jamay com un xarrrayre nigromántich;
com sabí concienstut tens d' imposarte!

Pera ser una bona dama

De primer serás guapa y elegante;
després aniràs neta y ben vestida;
y 'ls estels reflectante en la llacuna,
ben clar lo dir y pura la garganta.
Lo sourosat y la blancor qu' encanta
te 'l posarás pintat; mes sempre ab mida;
pensa en qui 't parla, y en la escena olvida
als del públich, qu' encisas ab ta planta.
Flora ab passió, sonriu ab la dolcesa
ab que pots agradar y no fer riure;
estudia 'ls papers, sias virtuosa;
y, modesta y hermosa ab senzillesa,
vés si pots ser, logrant així un bon viure,
bona actriu, bona mare y bona esposa.

Pera ser un bon graciós

Comensarás pera teni' una cara
que fassi gracia, igual que ta figura;
y no farás may riure per la etxura
de trajos llejts y de forma rara.
La gracia en los details y diceió clara
tas prendas han de ser; mouret procura,
no com mico ó com mona, sino ab pura
finesa del actor que ab l' Art s' ampara.
No fassis riure may ab barrets grossos
y acariaturante; aixó es la trassa
ab que també fan riure los talossos:
pensa be que la gracia, si 'n fas massa,
ab las xabacanadas se fa á trossos,
y aixís pots se un graciós de bona rassa.

L' Art

¡Sabéu qué es l' Art? Es lo mantell d' armini
que las deformitats y 'l mal gust tapa.
Es l' eura hermosa qu' en lo mur s' arrapa
convertint en bellesa 'l que s' arruini.
Lley de son ésser es que á tots fascini
ab sns formas externas, y fas guapa,
y cútis satinat, com rica capa
ha de donar á tot quant Ell domini.
Lluny d' aprop d' ell lo baix naturalisme
que, desdenyantlo, impera avuy en día,
y va á lo repulsiu ab fer cinisme
la servil copia prenent sols per guisa
un Art volent crear que 's diu realisme.
Aixó no es art; aixó es fotografia.

Realisme

¡L' Art realista! Obcecció de moda;
del qui no sab crear, indigne excusa;
de lo real no es lo bell lo que may usa,
sino lo lleig, y encara ab llot ho broda.
Las estrellas, lo cel, las flors, la roda
incommensural del sol que al mon abrusa,
ho detesta com l' óliva, y, confusa,
la sombra vol que ab l' hórri s' acomoda.
Més prefereix del papalló á las alas
lo cuchi que las sosté; més qu' hermosura
de perlas y or y seda y ricas galas,
ostentar cinich ab afany procura
femers, fanch y corral que pren per salas,
y aixó no es realisme, es podridura.

Romanticisme

La finestra ojala, lo raig de lluna;
del trovador la cítara sonora;
la fé qu' encanta y l' amor que adora,
y 'ls estels reflectante en la llacuna.
Tenir un sol suspir per gran fortuna;
morir ab goig per lo que, noble, honora;
y anar envers un ideal qu' anyora
somiant lo cor en mitj la foscó bruna.
Enaltir tot lo bell y lo qu' exalta
imperant sobre 'l vil materialisme,
folia es si 's vol; mes si ella salta
com áliga volant damunt l' abisme
fangós d' aqueix vil mon, dich ab veu alta:
—¡Benhaja qui 't crea, Romanticisme!

† FREDERICH SOLER.

Pels morts

Al cementiri del vilatge,
¡qué 'n fá de temps que no hi he estat!
L' última volta que vaig serhi
era una vetlla de Tots-Sants.

L' ermitá vell, que fa anys que colga,
resava al Cristó de la Sanch;
tothom á chor li responia,
reullant la porta del fossar.

Finá 'l Rosari y 'ls Parenostres;
los llums s' anaren apagant....
no més la llántia de las Ánimas
tota la nit hi va cremar.

Y á pler sortirem de l' ermita,
y 'ns entornarem cap al Mas,
al toch de Morts de la campana,
entre las ombres de la vall.

F. BARTRINA.

Servey de fora

TORELLÓ. — Diumenje 20 del passat, en lo teatro del «Centro Recreatiu» posaren en escena el preciós drama catalá *La Flor de la montanya*, tenint un desempenyo acabadíssim per part de tots quants hi treballaren.—X.

TARRAGONA. — La societat «Foment de Tarragona» ha organísat un important quadro de companyía de aficionats, que baix la dírecció del inteligent senyor Armadá, degué comensar ahir la temporada d' hivern. Dita societat que 's veu molt concorreguda, pensa posar en escena algunas obras catalanas de las més celebradas. — Ll. de M.

VILASSAR DE MAR. — En aquesta població s' está organísant baix lo titol de «La Joventut», una companyía d' aficionats, de la que ja forman part los joves Ramon Amorós, Joaquím Pera, Jaume Cabot, Ramon Roqué, Lluís Misferrer, Miquel Nort y altres.

Segons noticias, tractan de donar gran impuls á las representacions de obras catalanas. — J. R.

VILANOVA Y GELTRÚ. — En lo «Tívoli Vilanovés» hi actua una important companyía de sarsuela, baix la direcció artística del senyor Valldeperas y del mestre senyor Alfonso. — F.

SANT MARTÍ DE PROVENSALS. — En la funció que 's doná dissapte passat, en lo «Cassino La Nova Llealtat», se posá en escena la bonica comedia en un acte *La Teta Gallinaire*, que obtingué molt bon desempenyo. — S.

BADALONA. — Dissapte á la nit, en lo teatro Badalonés debutá la companyía de sarsuela, dirigida pel baix cómic don Joseph Riera.

Formá part del programa, la bonica sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*.

En la funció que al endemá doná en lo teatro Zorri-la la notable companyía de vers qu' hi actúa, representá la celebrada pessa *Viatge de boda*. — A.

GRACIA. — Á benefici dels joves senyors Graells y Monpeó, tingué lloch en lo teatro Moratín lo dijous 24 del mes últim, una funció extraordinaria en la que hi prengué part l' aplaudit quarteto «L' armonía».

Las obras que 's representaren foren *La filla del marcant* y *Cel rogent*.

Lo dissapte últim, tingué lloch en la societat coral «La Alianza Graciense» una vetllada musical que fou en extrem agradable; lo variat programa fou felisment interpretat per coneguts poetas y joves aficionats, essent tots molt aplaudits!

La companyía que dirigeix l' estudiós actor D. Amadeo Bernadó, va donar lo diumenge passat en la concorreguda societat «La Banyà» la tercera funció de la temporada ab molt bon acert y aplauso.

Aquesta nit tindrà lloch en la esmentada societat, una funció de sarsuela á benefici d' un soci que li ha tocat la sort ó la desgracia de tenir que marxar á Cuba.

Al Principal continúa representanshi dramas que fan po á las criaturas, fan tremolar als vells y fan passar mala nit á las donzellas; res, un segon Odeón.— M.

VALLS. — En la nit del próxim passat diumenje, tingué lloch, en nostre teatro Principal, una funció pera honrar la memoria del eminent creador del teatro de nostra terra, don Frederich Soler, y dedicada al excelentíssim Ajuntament.

Lo teatro se vegé favorecut per numerosa y selecta concurrencia.

La companyía que actúa aquí y que dirigeix ab notable acert, lo reputat actor don Artur Parera, posá en escena *Lo Rector de Vallfogona* y *Cura de moro*, quals obras, degudas á la inspirada ploma del plorat poeta, interpretaren admirablement los que hi prengueren part. En lo intermedi del drama á la pessa, las actrius y actors llegiren sentidas é inspiradas poesias de diferents autors, enaltint la memoria del malhaurat Pittarra, acabant ab la coronació del busto. Fou un espectacle conmovedor, que lo públich en pés aplaudí frenéticament.

Tots los admiradors de Soler, veuriam ab gust que, per qui pot y deu ferho, 's portés á cap la erecció d' un monument, en la ciutat condal, que recordés á las generacions vinentas, lo pas en la terra de la figura del gran poeta. ¿Per qué no 's porta á cap? ¿No li han quedat amichs á Soler, ell que ho era de tots?—J. F.

A un «mort» que encare es viu

SONET

Ets viu, pero lo mon per mort te deixa,
ningú vol contemplar d' aprop ta fatxa
y encare 't resta barra ¡malvinatxe!
veyent que tot lo públich de tú es queixa.

Que 't diguin rata ó lladre, á tú t' engreixa
perque 'ts original seguint ta ratxa.
¡Quants homes més honrats que tú, sens tatxa
veyém tancats radera d' una reixa!

Segueix robant comedias, per desditxa
encare hi ha persona bastant moixa
que admet tot lo dolent y 'l bó rebutxa.

Mes si es que vols cercá per tú la ditxa,
pots fer lo que 't diré, sense congoixa:
¡De vergonya 't fas dá una llarga dutxa!

SALVADOR BONAVIA.

Eptafis

I

Sota aquesta freda llosa
 jau lo gimnasta Ramon,
 que d' un salt que feu un dia
 va aná á pará al altre mon.

II

Aquí jau un pescador
 qu' un dia pescant surell
 ab tota tranquil·litat,
 la Mort lo va pescá á n' ell.

JOSEPH PUJADAS TRUCH.

Novas

Correspont lo folletí d' aquest número á las planas 49 á la 64 de la preciosa obra *La Herencia del oncle Pau*.

Próximament tornarà á posarse en escena en lo teatro Romea aquesta important obra, quinas representacions no pogueren reanudarse per malaltía del primer actor y director don Teodor Bonaplata, y no per certas influencias perniciosas com ha volgut suposar algú.

La empresa coneix de sobras sos interessos y sab pososarlo tot en be de sa dignitat, no deixantse influir per cap d'aquellas moscas vironeras de las que si alguna vegada se 'ls representa algún esperpento, may es degut á sos mérits, y sí solament al seu impertinent y molestós treball.

Recomaném l' obsequi que s' ofereix en un dels anuncis de la última plana, referent á l' obreta *Dos ai-celibrats*, quin éxit ha quedat ben demostrat ab haver-se vengut uns quatrecents exemplars en cosa de mitj any.

Próximament sortirà la segona edició.

Tením lo gust de notificar á nostres numerosos suscriptors que próximament, cada dissapte, serán quatre los individuos encarregats del reparto del número. Ja que la marxa progressiva de suscripció fa que comensi á resultar penós pera 'ls tres que actualment l' están fent. Entretant si algún motiu de queixa hi hagués, se replica s' avisi á l' Administració, que, aquesta, com de costúm, hi posará esmena immediatament.

Adelantan los treballs preparatoris pera 'l próxim número 200 de LO TEATRO REGIONAL.

Es casi segur qu' en dit número s' hi publicarà en lo folletí una obra completa que será original d' un dels primers poetas de nostra terra.

Aquest número sols tindrà d' extraordinari l' objecte que 'l motiva, per lo qual se posará á la venta al preu dels de costúm.

Al Eldorado s' ha estrenat últimament una obra que ha obtingut un éxit dels que 's sostenen días y días en lo cartell y sempre ab creixent acceptació fins arribar al natural cansament.

Nos referim á la sarsuela *El cabo primero*, de Lucio y Arniches, música del mestre Caballero. Es d' argument petit pero en ell abundan ingeniosos acudits y situacions molt animadas, essent la música nova mos-

tra de la celebrada inspiració y fecunditat del popular compositor.

Lo desempenyo es bo, y, com ja hem dit, ab tals alicients la empresa té obra per días.

En lo Circo Ecuestre se representa ab molta acceptació la bonica sarsueleta valenciana *Un casament del dimoni*, havent tingut de representarse durant molts nits seguidas.

Dissapte passat morí en nostra ciutat lo Dr. D. Joan Montserrat y Archs, després de llarga malaltía.

Lo senyor Montserrat, cultivá ab bon acert la literatura catalana en los ratos d' esplay que pogué compartir ab la seva ciencia predilecta la botánica y la mineralogía.

Al Tívoli s' ha posat en estudi la nova sarsuela *San Antonio de la Florida*, música del mestre Albeniz. Segueixen també 'ls ensaïxos de *Corazón de fuego*, del mestre Nicoláu.

Al Novetats, passadas las representacions de *Don Juan Tenorio*, se posará en escena una de las comedias de magia anunciadas, pera quin objecte s' está treballant activament en los tallers de pintura y sastrería.

Segons nos comunica nostre diligent corresponsal de Tarragona, la notable companyia de sarsuela del senyor Las Santas, está fent una brillant campanya en lo teatro Principal d' aquella capital.

La citada companyia, conta ab lo concurs de celebrats artistas, com son la primera tiple senyora Cubas, la característica senyora Rovira y 'l tenor cómic senyor Muñoz á més d' un quadro complet é intel·ligent.

Las obras se posan en escena ab brillant aparato com n' ha sigut mostra patent, la sarsuela *La cruz blanca*, representada á diari ab gran éxit.

Per aquets motius, son molts los elogis que 'ls assíduos concurrents tributan al intel·ligent empresari del colisseu.

La Societat «Roger de Lluria», demá diumenge, posará en escena lo drama del dia *D. Juan Tenorio*, quina presentació será ab lo degut aparato.

En la funció següent se posará la popular obreta *Lo somni de la Ignocencia*, éxit sens igual del folletí d' aquest periódich.

Aquesta important societat, ha pres lo plausible acort de obrir una suscripció entre 'ls seus socis, pera cooperar á la pronta erecció del monument al immortal Pitarra.

Cul de sach

Fragment d' una carta:

«..... sabrás que també á Vilafiguera, per Tots-Sants hi tinguerem la corresponent representació del *D. Juan Tenorio*, pero ab un final nou.

A falta d' apoteosis y recordantse per una representació que se n' havia donat anys enrera, de que *alló* acababa massa trist, se 'ls ocoregué acabarho ab ball que sempre es tret segur.

¡Considera quin sarcasme! pero riu si vols, pensant que jo vareig fermen un panxó, veyent á *Don Juan á Doña Inés* y á un número regular de calaveras ballant la sardana de 'n *Garín*».

Epitafis

I

Era tan lletja la esposa
 del pintor Enrich Diví,
 que aquest, avans de morí
 li digué com si tal cosa:
 —Acabo la vida, Inés,
 y aixó 'm causa un gran pesar,
 pro m' aconsole al pensar
 que aixís no 't veuré may més.

II

Dins aquest forat reposa
 la criada Sinforosa,
 fregava la cuyna un día
 y del caixal rabiant
 s va beure 'l salfumant
 pensant que li calmaria.

FRANCESCH COMAS.

I

Una creu, un pensament
 y una gran pedra ajeguda.
 cubreixen los restos meus;
 aqueixa es ma sepultura.

II

Fugint de la vil mentida
 d'aquest mon tan depravat,
 ficat dins d'aquesta fossa
 no veig mes que la vritat.

III

Pedra, marbre, flors y bronzes
 forman mon preciós palau,
 ahont no hi entra la falsia
 per fer lloch á l'igualtat.

ABELARDO COMA.

Enigmas

Xarada

Opera, ab goig, catalana,
 s'atansa ja... *Mar y cel*
 la rivial tragedia hermosa,
 orgull, guspira esplendent
 de la catalana escena
hú al pentágrama ab pler.
 Catalá eminent Albeniz
 ha llesat de son cervell
 prodigi de hermosas notas
 al llenguatge qu' es 'l seu...
 ¡Tribut, donchs!... May *tot quart* patria
 lloansa al fill eminent
 al catalá que *hú tres quarta*
 tot llesat del geni seu
 los fruyts, á sa aymada terra,
 Catalunya, 'l bressol bell...
 L' avens grat de Catalunya
 no pert la *hú quart*, ab plaher
 camina per justa via
 mostrant enllá nostres drets.
 Per' aixó 'l poble que aixó mira
 may *tot* llors als fills aquets...
 Albeniz, ¿tu donas ópera
 catalana?... ¡quánts cors tens!...

SISQUET DEL FULL.

Las solucions en lo próxim número

* *

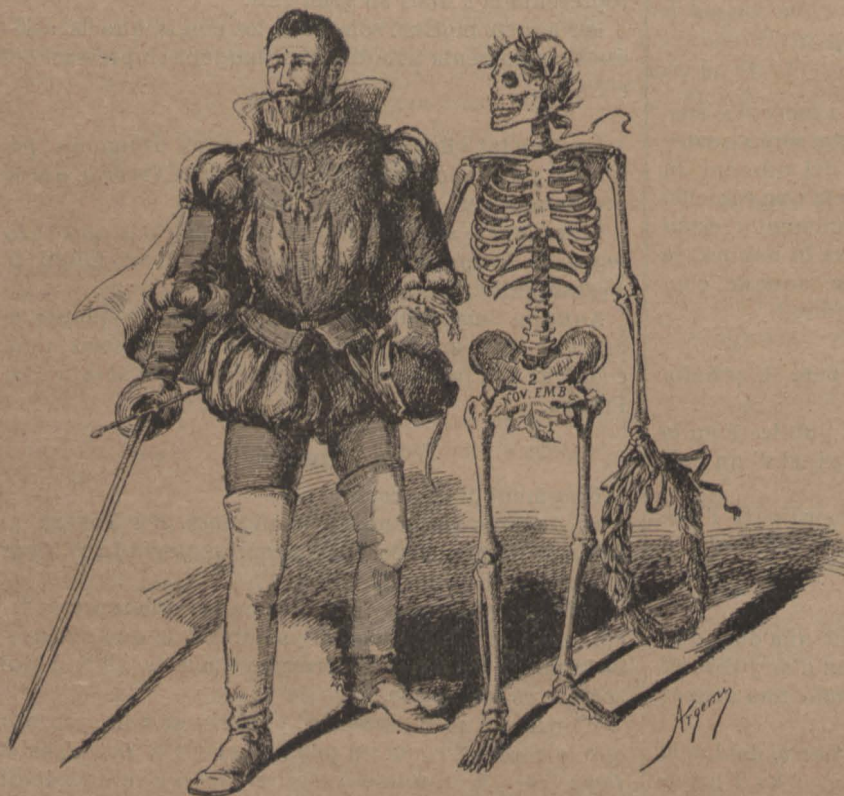
Solucions dels insertats en lo número 194

CONVERSA.—Blanca.

PROBLEMA.—Lo número 37.

ENDEVINALLA-PROBLEMA.—Clio.

L'OBRA DE LA DIADA

Dos companys inseparables

Correspondencia

Ramon Serrarrica: ah, vamos, vol dir qu' ell va copiarho de vosté.—A. Sust: va millor, no 'l suficient.—J. Robert P.: resulta inverossimil.—Climent Piera: no marxa prou.—Francesch Torres, Jaume Llopart, F. Mario, Barbany, Enrich Riera Mateu, Joan Givanel y Mas, y Mayet: mil gracias.—Epigramátich: resulta poch natural.—Sisquet del Full: ja no ho deixarém de má.—Joan Torné y García: va enviarho quan ja havia surtit; está á la seva disposició.—Claudio Segura: y no podrian gestionárhovostés mateixos? guanyariam temps.—Joseph D. y G.: te alguna incorrecció.—G. Trabal: es molt magret.—Miquel Vicente: igualment.—Lluís de Martorell: anirá avans que 'ls altres.—Rafael F. Solá: anirá.—Juli Ferrusola: ha fet molt be y s'agraheix.—Baldiri Plá: igualment.—Teodor Fermí: sos datos son importants, ja veu que tot va venintá passos contats.—M. Segur: la publicació resultaria interminable. Lo demés no va prou be.

Tip. «La Académica.» Ronda Universitat, 6